

عنوان: اصول و مبانی مدیریت

کد درس: ۲۳

تعداد واحد: ۳ (نظری)

گروه هدف: دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی

مدت: ۵۱ ساعت

مدرس: دکتر جعفر صادق تبریزی

مقدمه:

مطالعه تاریخی و سیر تحول مدیریت و آشنایی دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با اصول و مبانی آن اهمیت بسزایی در امر یادگیری و کسب معرفت نسبت به سایر جنبه های مدیریتی دارد. موضوع مدیریت برای سالهای طولانی مورد مطالعه و توجه محققین و دانشمندان این رشته قرار گرفته و اغلب به بحث پیرامون اصول مدیریت، ویژگیهای یک مدیر خوب و خصوصیات یک رهبر موفق پرداخته است.

موضوع مدیریت در قالب کلاسیک آن از اوایل شکل گیری شهر نشینی مورد توجه و کنکاش بوده، در طول زمان تکامل یافته و از سال ۱۹۹۰ به بعد بعلاوت تاثیرپذیری از مکاتب فکری پیشگامان امر (فردریک تیلور، هنری گانت، فرانک گیلبرت، هارینگتون امرسون و ...) شکل علمی به خود گرفته است. اما آنچه حائز اهمیت فراوان می باشد جایگاهی است که مدیریت در مقوله دین و کتب دینی تمام ادیان الهی دارد. بطوریکه اهداف، اصول و ویژه گی های یک مدیر در همه ادیان به ویژه دین مبین اسلام با اهمیت ویژه ای مورد سفارش های اکیدی در باره مسائل اخلاقی در مقوله مدیریت، درایت، درستکاری، امانت (۴) توجه قرار گرفته و در کلام معصومین به مالک (۴) اداری، صداقت و عدالت افرادی که در جایگاه مدیر قرار میگیرند اشاره شده است که نمونه بارز آن نامه معروف امام علی اشتر میباشد.

بر همه پویندگان مسیر مدیریت روشن است که مدیریت یک علم و یک هنر است و مدیران در هر سطحی که قرار گرفته باشند نیازمند به کسب دانش، مهارتها و توانمندیهای ویژه آن هستند تا قادر باشند در شرایط متفاوت محیطی و داخلی سازمان کشتی تحت فرماندهی خود را با مناسبترین، کم خطر ترین و کم هزینه ترین روشها سالم به سر منزل مقصود برسانند. و این مقدور نخواهد بود مگر با آموزش مستمر و فراگیر جهت کسب توانمندیهای لازم برای انتخاب درست کارهای درست و انجام درست آنها. در این راستا درس اصول و مبانی مدیریت با تاکید بر وظایف و ویژگیهای اصلی مدیران (از قبیل آموزش، برنامه ریزی، سازماندهی، رهبری و کنترل) بر آن است تا مقدمه ای و شروعی برای دانشجویان در کسب دانش و مهارتهای لازمه مدیریت باشد، به گونه ای که پس از اتمام تحصیل بتوانند به عنوان سرپرست عده ای از کارکنان و به عنوان عضوی از تیم مدیریتی، اداره موثر کارها را به عهده بگیرد.

اهداف:

● هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم کلی مدیریت و اصول کاربرد روشهای مدیریتی و تشخیص و تمیز بین ابزار و فرایندهای گوناگون مدیریتی در جهت رهبری و مدیریت صحیح سازمانها با توجه به تاثیرات محیط و جامعه از نظر جنبه های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ...

● اهداف اختصاصی: دانشجویان در پایان ترم تحصیلی

۱. با مفاهیم و اصطلاحات رایج آشنا گردند

۲. با سیر تحول مدیریت آشنا گردند

۳. با وظایف اصلی مدیران آشنا گردند

● اهداف کاربرد ی (رفتار های ویژه عینی):

۱. آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات رایج در مدیریت؛ دانشجو در پایان ترم تحصیلی قادر باشد:

- ۱-۱ سازمان را تعریف کند
- ۱-۲ مدیریت را تعریف کند
- ۱-۳ فرایند را تعریف کند
- ۱-۴ سیستم را تعریف کند
- ۱-۵ مشتری را تعریف کند
- ۱-۶ کیفیت را تعریف کند
- ۱-۷ کیفیت در خدمات بهداشتی درمانی را تعریف کند
- ۱-۸ نحوه انجام بررسی متون و نوشتن یک مقاله مروری را شرح دهد.

۲. آشنایی با سیر تحول مدیریت؛ دانشجو در پایان ترم تحصیلی قادر باشد:

- ۲-۱ چهار مرحله بارز در تحول مدیریت را نام ببرد
- ۲-۲ روند تحول مدیریت را در جهان توضیح دهد
- ۲-۳ مدیریت مبتنی بر بازاریابی را شرح دهد
- ۲-۴ مدیریت مبتنی بر کنترل کیفیت را شرح دهد
- ۲-۵ مدیریت مبتنی بر تضمین کیفیت را شرح دهد
- ۲-۶ مدیریت مبتنی بر کیفیت جامع (TQM) را شرح دهد
- ۲-۷ ویژه گی های رویکرد مبتنی بر بازاریابی را توضیح دهد
- ۲-۸ ویژه گی های رویکرد مبتنی بر پیشگیری را توضیح دهد.

۳. آشنایی با وظایف اصلی مدیران؛ دانشجو در پایان ترم تحصیلی قادر باشد:

- ۳-۱ مهمترین وظایف یک مدیر را نام ببرد
- ۳-۲ جایگاه آموزش در مدیریت را شرح دهد
- ۳-۳ نقش مدیر در آموزش را شرح دهد
- ۳-۴ انواع برنامه ریزی را تعریف کند
- ۳-۵ مراحل و فرایند برنامه ریزی را توضیح دهد
- ۳-۶ سازماندهی را تعریف کند
- ۳-۷ طراحی ساختار سازمان را توضیح دهد
- ۳-۸ جایگاه مدیریت منابع انسانی را در مدیریت شرح دهد
- ۳-۹ مدیریت تغییر را توضیح دهد
- ۳-۱۰ جایگاه رهبری در سازمان را شرح دهد
- ۳-۱۱ ویژه گی های رهبری را توضیح دهد
- ۳-۱۲ کنترل را تعریف کند
- ۳-۱۳ کنترل اثر بخش را توضیح دهد
- ۳-۱۴ فرایند کنترل در مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد

روش آموزش:

شیوه آموزش بر محوریت دانشجو استوار بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده در چارچوب ضوابط دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز و دانشکده بهداشت و تغذیه به صورت مشارکتی، بحث جمعی، ارائه مقاله و سخنرانی دانشجویان در ارتباط با سرفصل ها، و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

برنامه اجرایی:

جلسه (۳ ساعت)	تاریخ	محتوی
اول		معارفه، معرفی درس و ارائه طرح درس، تعریف مفاهیم و اصطلاحات رایج در مدیریت سلامت (گروه بندی دانشجویان برای ارائه مقاله و زمان بندی برای سخنرانی)
دوم		سیر تحول مدیریت ، نظریه ها و رویکرد های کلاسیک مدیریت (نظام های مبتنی بر بازرسی)
سوم		سیر تحول مدیریت ، نظریه ها و رویکرد های نوین مدیریت ۱ (نظام های مبتنی بر پیشگیری)
چهارم		سیر تحول مدیریت ، نظریه ها و رویکرد های نوین مدیریت ۲ (نظام های مبتنی بر پیشگیری)
پنجم		سیر تحول مدیریت ، نظریه ها و رویکرد های نوین مدیریت ۳ (نظام های مبتنی بر پیشگیری) _ فلسفه به
ششم		مدیریت زمان
هفتم		تیم و کار تیمی موثر
هشتم		مرور مطالب ارائه شده در نیم ترم اول، آزمون میان ترم
نهم		وظایف مهم مدیران
دهم		آموزش
یازدهم		برنامه ریزی
دوازدهم		سازماندهی و مدیریت منابع انسانی
سیزدهم		رهبری
چهاردهم		کنترل و ارزشیابی
پانزدهم		مراحل پیاده سازی مدیریت جامع کیفیت و ارتقای فرایند های سیستم
شانزدهم		خلاقیت، ابتکار
هفدهم		آزمون پایان ترم

راهنمای مطالعاتی دانشجو:

انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را مرور کرده و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که حضور ذهن عزیزان منجر به یادگیری عمیق تر خواهد گردید. انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، مقاله کوتاهی (۱۰ تا ۱۵ دقیقه) تهیه نموده و بر اساس برنامه

امید آن داریم تا ضمن بهره گیری از آموخته ها در زندگی فردی و بکار گیری آنها در موقعیت های شغلی آینده، مشاوره آگاه و امین برای دیگران باشیم تا با تکیه بر بینش صحیح، آگاهی و بهره جستن از خرد جمعی فردایی نیکوتر برای ایران عزیزمان ترسیم نماییم.

منابع:

۱. ایران نژاد پاریزی، مهدی؛ ساسان گهر، پرویز، "سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل"، چاپ ششم، انتشارات موسسه بانکداری ایران، تهران، ۱۳۸۲
۲. استونر، جیمز آرتور فینچ؛ فریمن، آر؛ ادوارد، گیلبرت؛ دایل، آر: "مدیریت"، ترجمه پارسائیان، علی؛ اعرابی، محمد، جلد اول، چاپ دوم، انتشارات دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران، ۱۳۸۲
۳. استونر، جیمز آرتور فینچ؛ فریمن، آر؛ ادوارد، گیلبرت؛ دایل، آر: "مدیریت"، ترجمه پارسائیان، علی؛ اعرابی، محمد، جلد دوم، چاپ دوم، انتشارات دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران، ۱۳۸۲
۴. لامعی، ابوالفتح، "مبانی مدیریت کیفیت"، چاپ سوم، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تهران، ۱۳۸۰
۵. بیج، آلین، "مدیریت جامع کیفیت برای آموزش"، ترجمه لامعی، ابوالفتح، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تهران، ۱۳۷۹

ارزشیابی:

ارزشیابی نهایی دانشجویان شامل موارد زیر خواهد بود:

۱. فعالیت های کلاسی (شرکت منظم در کلاس و مشارکت فعال در مباحث): ۲ نمره
۲. ارائه سخنرانی (مطالعه منابع و مقالات مرتبط با موضوع و ارائه آن): ۲ نمره
۳. آزمون میان ترم (مطابق برنامه اجرایی و بصورت چند گزینه ای): ۴ نمره
۴. آزمون پایان ترم (مطابق برنامه امتحانات دانشکده بهداشت و تغذیه): ۱۲ نمره.

با آرزوی توفیق

دکتر تبریزی